

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝ.Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛ.ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (Δ12)
ΤΜΗΜΑ Α'**

Αθήνα , 24 Απριλίου 2003
Αρ.Πρωτ. 1040449/606/Α0012

Ταχ.Δ/νση :Κ.Σερβίας 10
Ταχ.Κώδικας :101 84 Αθήνα
Πληροφορίες:Δ.Μουράτου
Τηλέφωνο :2103375317-318

ΠΡΟΣ: την κα Άννα Καραμάνου
Βουλευτή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
Μιχαλακοπούλου 104
11528 - ΑΘΗΝΑ

ΘΕΜΑ: Φορολογική Ισότητα Γυναικών και Ανδρών

Σε απάντηση της από 17-3-2003 επιστολής σας αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας πληροφορούμε τα ακόλουθα:

1. Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν.2238/1994), οι σύζυγοι κατά τη διάρκεια του γάμου έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν κοινή δήλωση των εισοδημάτων τους, στα οποία ο φόρος, τα τέλη και οι εισφορές που αναλογούν υπολογίζονται χωριστά στο εισόδημα καθενός συζύγου. Σε αυτή την περίπτωση, το τυχόν αρνητικό αποτέλεσμα του εισοδήματος του ενός συζύγου δεν συμψηφίζεται με τα εισοδήματα του άλλου συζύγου.
2. Επιπρόσθετα, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 9 του ίδιου παραπάνω φορολογικού νόμου, όπως πρόσφατα αντικαταστάθηκε με το ν.3091/2002 και ισχύει, αν ο ένας σύζυγος δεν έχει εισόδημα, το αφορολόγητο ποσό που δικαιούται για τα τέκνα μεταφέρεται στον άλλο σύζυγο και αυξάνει το αφορολόγητο ποσό αυτού. Επίσης, εάν ο σύζυγος έχει εισόδημα μέχρι το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας, στο οποίο δε συμπεριλαμβάνεται το αφορολόγητο ποσό για τα τέκνα, ολόκληρο το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα μεταφέρεται στον άλλο σύζυγο. Τέλος, εάν το εισόδημα του συζύγου αυτού είναι κατώτερο από το αφορολόγητο ποσό

του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας, στο οποίο όμως συμπεριλαμβάνεται και το αφορολόγητο για τα τέκνα, η διαφορά του αφορολόγητου αυτού ποσού που δεν καλύπτεται από το εισόδημά του και προέρχεται από το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα, μεταφέρεται και αυξάνει το αφορολόγητο του άλλου συζύγου.

Με τη ρύθμιση αυτή προκύπτει με σαφήνεια ότι ο νόμος αναγνωρίζει φορολογική ελάφρυνση λόγω ανήλικων τέκνων όχι μόνο στο σύζυγο αλλά και στη σύζυγο, ως ισότιμο μέλος της οικογένειας, η οποία συνεισφέρει από κοινού στην αντιμετώπιση των αναγκών του κοινού οίκου.

3. Περαιτέρω, ο αριθμός φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.), ως προσδιοριστικό στοιχείο του κάθε φορολογούμενου, είναι ατομικός, προσωπικός και μοναδικός. Δεν είναι ακριβές ότι μετά το γάμο ο Α.Φ.Μ. του συζύγου γίνεται κοινός και για τους δύο συζύγους. Αντίθετα, από τη γραμμογράφηση του εντύπου της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, φαίνεται αυτό, καθόσον υπάρχει διαφορετικό παραλληλόγραμμο με την ένδειξη Α.Φ.Μ. συζύγου. Αλλά και στο έντυπο οδηγιών ρητά αναγράφεται ότι για έγγαμη δεν θα γράφεται στο τετραγωνίδιο αυτό ο Α.Φ.Μ. του συζύγου της ούτε θα συμπληρώνεται, εφόσον αυτή δεν διαθέτει δικό της Α.Φ.Μ.

4. Επίσης, με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 61 του Κ.Φ.Ε για τους εγγάμους, για τους οποίους συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 5, υπόχρεος σε επίδοση δήλωσης είναι ο σύζυγος και για τα εισοδήματα της συζύγου του. Η αναφορά αυτή αποτελεί τεχνική διαδικαστική ρύθμιση, για την υποδοχή μικρότερου αριθμού δηλώσεων, στα πλαίσια της διεύρυνσης της φορολογικής βάσης.

5. Εξάλλου, με την παράγραφο 4 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε, η δήλωση συντάσσεται σε δύο αντίτυπα σε έντυπα που παρέχονται δωρεάν από το Δημόσιο, υπογράφονται και τα δύο αντίτυπα από τον υπόχρεο και, εφόσον δηλώνονται και εισοδήματα της συζύγου, υπογράφονται και από αυτή ή από τον πληρεξούσιό τους που έχει ειδικά εξουσιοδοτηθεί γι' αυτό.

6. Επιπρόσθετα, με την παράγραφο 4 του άρθρου 74 του Κ.Φ.Ε, για τους εγγάμους, εφόσον συντρέχει περίπτωση της παραγράφου 1 του άρθρου 5, η οφειλή για φόρο, τέλη και εισφορές, που αναλογούν στα εισοδήματά τους βεβαιώνεται στο όνομα του συζύγου, η ευθύνη όμως για την καταβολή της οφειλής, που αναλογεί στα εισοδήματα καθενός συζύγου, βαρύνει κάθε σύζυγο χωριστά.

Αν με αίτηση του ενός συζύγου ζητηθεί ο διαχωρισμός της οφειλής που προκύπτει από την κοινή δήλωση των συζύγων, ο αρμόδιος προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας υποχρεούται να του ανακοινώσει με σχετικό

έγγραφο του το ποσό της οφειλής. Το έγγραφο αυτό αποτελεί νόμιμο τίτλο, η ισχύς του οποίου ανάγεται στο χρόνο που έγινε η βεβαίωση του ολικού ποσού αυτής της οφειλής.

7. Τέλος αναφορικά με το φορολογικό απόρρητο, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 85 του Κ.Φ.Ε (ν.2238/1994), οι φορολογικές δηλώσεις, τα φορολογικά στοιχεία, οι εκθέσεις, οι πράξεις προσδιορισμού αποτελεσμάτων, τα φύλλα ελέγχου, οι αποφάσεις του προϊσταμένου της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας και κάθε στοιχείο του φακέλου που έχει σχέση με τη φορολογία ή άπτεται αυτής είναι απόρρητα και δεν επιτρέπεται η γνωστοποίησή τους σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από το φορολογούμενο, στον οποίο αφορούν αυτά.

8. Από τις πιο πάνω διατάξεις προκύπτει ότι, οι σύζυγοι, εφόσον διαρκεί η έγγαμη συμβίωση, έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν κοινή δήλωση των εισοδημάτων τους. Υπόχρεος σε επίδοση της δήλωσης είναι ο σύζυγος και για τα εισοδήματα της συζύγου του, η οποία έχει όμως δική της φορολογική υποχρέωση.

Ο φόρος υπολογίζεται χωριστά στο εισόδημα του κάθε συζύγου και βεβαιώνεται στο όνομα του συζύγου, επειδή η δήλωση φορολογίας εισοδήματος έχει υποβληθεί στο όνομά του, η ευθύνη όμως για την καταβολή της οφειλής που αναλογεί στα εισοδήματα κάθε συζύγου, βαρύνει τον καθένα χωριστά.

Μπορεί βέβαια ο κάθε σύζυγος να ζητήσει το διαχωρισμό της οφειλής του που προκύπτει από την κοινή δήλωση των συζύγων. Το θέμα της βεβαίωσης του οφειλόμενου φόρου ή της επιστροφής αυτού στο όνομα της συζύγου άμεσα με το έντυπο της εκκαθάρισης του φόρου εισοδήματος, είναι τεχνικής φύσης και ανάγεται στην αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

9. Από την παράθεση όλων των παραπάνω διατάξεων συνάγεται ότι η διατήρηση του καθεστώτος της κοινής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος κρίθηκε αναγκαία, διότι η υποβολή χωριστής δήλωσης από τους συζύγους θα προκαλούσε πολλές τεχνικές δυσχέρειες που θα ήταν δύσκολο να αντιμετωπισθούν στην πράξη, όπως μεγάλη αύξηση αριθμού δηλώσεων, καθυστέρηση στην εκκαθάριση του φόρου εισοδήματος, σύνταξη διπλών χρηματικών καταλόγων κ.τ.λ., καθώς και στις περιπτώσεις διαχωρισμού των κοινών δαπανών της οικογένειας, δαπανών τέκνων και άλλων ευνοϊκών μέτρων για την οικογένεια που στηρίζονται στην κοινή δήλωση των συζύγων.

Σε καμία περίπτωση, η υποβολή κοινής φορολογικής δήλωσης καθώς και η υπαγωγή του συζύγου στην έννοια του «υποχρέου» στο φορολογικό νόμο δύναται να εκληφθεί ως πρόθεση της Διοίκησης για υποβιβασμό της γυναίκας, καθώς το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, με μία σειρά διατάξεων για την ενίσχυση

του θεσμού της οικογένειας, αναγνωρίζει το σημαντικό ρόλο που επιτελεί η σύζυγος στην αντιμετώπιση των αναγκών της οικογένειας.

10. Τέλος, με την πρόσφατη 1099921/2034/A0012/ΠΟΛ.1273/12.12.2002 διαταγή του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών αναφορικά με τη χορήγηση αντιγράφων της κοινής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος στη σύζυγο, τονίστηκε ότι ο σύζυγος λόγω της υποβολής της δήλωσης στο όνομά του δικαιούται να παίρνει αντίγραφα των στοιχείων του φακέλου π.χ. αντίγραφο δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (Ε1) και εκκαθαριστικού σημειώματος, τα οποία περιλαμβάνουν και εισοδήματα της συζύγου.

Επειδή όμως η δήλωση φορολογίας εισοδήματος είναι κοινή και συνυπογράφεται από τη σύζυγο είναι και δική της δήλωση (σχετ. άρθρα 61 παρ.2 και 62 παρ.4 ν. 2238/1994). Επομένως, μπορεί να χορηγούνται και στους δύο συζύγους, κατά τη διάρκεια της έγγαμης συμβίωσης, αντίγραφα της κοινής δήλωσης, του εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματος και των λοιπών συνυποβαλλόμενων φορολογικών εντύπων που αφορούν τους δύο συζύγους.

11. Από τα παραπάνω, πάγια θέση της Διοίκησης είναι ότι ούτε η σύζυγος ούτε ο σύζυγος δικαιούται να λάβει αντίγραφο της κοινής δήλωσης που υποβλήθηκε στο όνομα του συζυγού, ανεξάρτητα από το αν δηλώνεται ή όχι εισόδημα δικό της ή δικό του, εφόσον έχει κλονιστεί η έγγαμη συμβίωση και πολύ περισσότερο αν έχει εκδοθεί διαζύγιο.

Στην περίπτωση βέβαια που δηλώνεται εισόδημα της συζύγου, μπορεί να πάρει η ίδια προσωπικά μόνο βεβαίωση για τα δικά της εισοδήματα και τις εκπιπόμενες δαπάνες της ή τα περιουσιακά στοιχεία που έχει περιλάβει στις δηλώσεις που υπέβαλ_ε «από κοινού» με τον πρώην ή τον «εν διαστάσει» σύζυγό της, διότι κατά την έννοια του φορολογικού νόμου, δεν θεωρείται τρίτο πρόσωπο σε σχέση πάντα με τα φορολογικά στοιχεία που αφορούν το εισόδημά της, αλλά άμεσα ενδιαφερόμενο πρόσωπο.

12. Από όσα αναφέρθηκαν, συνάγεται ότι, με το ισχύον φορολογικό καθεστώς ρυθμίζονται αρκετά θέματα που άπτονται της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών. Περαιτέρω όμως τονίζεται, ότι η φορολογική Διοίκηση παρακολουθεί όλες τις εξελίξεις που διαδραματίζονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σταθμίζοντας και τις ανάγκες της Ελληνικής κοινωνίας και λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τα αιτήματα όλων των αρμοδίων φορέων που ασχολούνται με το εξεταζόμενο θέμα και σε κάθε περίπτωση, αφού τα εξετάσει, θα τα εκτιμήσει, προκειμένου να προβεί στις απαραίτητες εκείνες νομοθετικές ρυθμίσεις, ώστε να καταργηθούν οποιεσδήποτε τυχόν διακρίσεις υφίστανται ακόμη κατά των γυναικών

φορολογουμένων , με πρωταρχικό στόχο οι τελευταίες ν'απολαμβάνουν πλήρη ισότητα και στον τομέα της φορολογίας.

Ακριβές Αντίγραφο

Η Προϊσταμένη της Γραμματείας

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΣΠ. ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γρ.κ. Υπουργού στο 2289/17-03-2003 επισ/κό
2. Γρ.κ. Υφυπουργού στο 8318/18-03-2003 επισ/κό
3. Γρ.κ. Γεν. Δ/ντή Φορολογίας
4. Δ12-Τμ.Α' (3) - Φακ. Τεκμ.

Η.Π. 3030-4-2003/Μ.Λ.